

ΣΧΟΛΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΕΠΑΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (ΕΣΔΕΑ)

1. Εισαγωγή

Η παρούσα επιστολή περιλαμβάνει σχόλια και παρατηρήσεις του Συνδέσμου Βιομηχανιών & Επιχειρήσεων Ανακύκλωσης και Ενεργειακής Αξιοποίησης Αποβλήτων (ΣΕΠΑΝ), επί του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων (ΕΣΔΕΑ).

Θεωρούμε θετικό το ότι, στο πνεύμα της Οδηγίας 98/2008 και της εθνικής νομοθεσίας, διαμορφώνεται ειδικό σχέδιο σε εθνικό επίπεδο για τη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων. Εκτιμούμε ότι με τη διαμόρφωση και κυρίως με την εφαρμογή του ΕΣΔΕΑ μπορεί να δοθεί λύση σε ένα σημαντικότερο περιβαλλοντικό πρόβλημα της χώρας μας, ιδίως αν ο σχεδιασμός και η πραγματοποίηση των αναγκαίων δράσεων και έργων γίνει υπό το πρίσμα της κυκλικής οικονομίας και με τη λογική της αποτελεσματικής συνέργειας ιδιωτικού και δημόσιου τομέα.

Οι παρατηρήσεις που καταθέτουμε αποσκοπούν να συμβάλουν στη βελτίωση του ΕΣΔΕΑ, υπό την οπτική της επιχειρηματικής κοινότητας που δραστηριοποιείται συστηματικά στον χώρο της διαχείρισης και αξιοποίησης αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων σημαντικών παραγωγών επικίνδυνων αποβλήτων. Με αυτή την έννοια με τις παρατηρήσεις επιδιώκεται να αναδειχθούν σημεία που χρήζουν περαιτέρω ανάλυσης, τροποποίησης ή/και διόρθωσης.

Κοινός πιστεύουμε στόχος είναι να αποτελέσει το ΕΣΔΕΑ χρήσιμο εργαλείο διαχείρισης των επικίνδυνων αποβλήτων για όλους τους εμπλεκόμενους.

Στο πλαίσιο αυτό θεωρούμε πολύ σημαντικό να αποσαφηνιστεί, στο πλαίσιο του ΕΣΔΕΑ, ο ρόλος του δημόσιου τομέα, πέραν από τον προφανή στο θέμα της περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Ειδικότερα εκτιμούμε ότι είναι αναγκαίο να διατυπωθεί ο προγραμματισμός του δημοσίου αναφορικά με τη χωροθέτηση ΧΥΤΕΑ και άλλων αναγκαίων υποδομών, καθώς και με τις προβλεπόμενες δημόσιες δαπάνες στο πλαίσιο του ΕΠΥΜΕΠΕΡΑΑ και γενικότερα του ΕΣΠΑ και τους τρόπους αξιοποίησης τους (ΣΔΙΤ, επιχορήγηση κ.λπ).

Στη συνέχεια αυτή της γενικής εισαγωγικής επισήμανσης, ειδικότερα οι απόψεις και θέσεις του ΣΕΠΑΝ καλύπτουν τα εξής επιμέρους περιεχόμενα του ΕΣΔΕΑ:

- ❖ Δεδομένα & στοιχεία βάσης του ΕΣΔΕΑ
- ❖ Ιστορικά αποθηκευμένα απόβλητα
- ❖ Ρυπασμένοι χώροι
- ❖ Επεξεργασία αποβλήτων
- ❖ Χώροι διάθεσης επικίνδυνων αποβλήτων (ΧΥΤΕΑ)
- ❖ Συμβατότητα ΕΣΔΕΑ με άλλους σχεδιασμούς

- ❖ Περιβαλλοντική αδειοδότηση
- ❖ Διαχείριση Απόβλητων Λιπαντικών Ελαίων
- ❖ Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ΕΣΔΕΑ
- ❖ Γενικές παρατηρήσεις

2. Δεδομένα και στοιχεία βάσης ΕΣΔΕΑ

Για την επίτευξη των γενικών στόχων του ΕΣΔΕΑ, είναι απαραίτητο να υπάρχει σαφής εικόνα των ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων για τα επικίνδυνα απόβλητα της χώρας. Τα στοιχεία που παρουσιάζονται ως βάση συζήτησης δεν μπορούν με ασφάλεια να θεωρηθούν αντιπροσωπευτικά και αρκούντως αξιόπιστα. Είναι για μόλις δύο έτη και υπάρχει μεγάλη απόκλιση μεταξύ των δύο βασικών πηγών που χρησιμοποιήθηκαν. Επιπροσθέτως έχει παρέλθει ικανός χρόνος από την περίοδο αναφοράς (2010-2011) για τα στοιχεία, γεγονός που αυξάνει τις αβεβαιότητες για την τεκμηρίωση, τον σχεδιασμό και την εκτίμηση προϋπολογισμού των αναγκαίων έργων υποδομής και άρα τελικά για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας, το επιχειρησιακό σχέδιο και το χρηματοδοτικό σχήμα τους.

Σημειώνεται ενδεικτικά ότι:

- Ο αριθμός των ΕΕΠΑ για το 2010 (<900 μονάδες) που λαμβάνονται υπόψη είναι εξαιρετικά χαμηλός και επομένως δεν μπορεί να θεωρηθεί αντιπροσωπευτικό το δείγμα.
- Δεν είναι σαφές, αν τα απόβλητα ειδικών ρευμάτων που εμφανίζονται στον Πίνακα 2-3 ως ΒΕΑ, έχουν προσμετρηθεί και στα ειδικά ρεύματα των κατηγοριών αυτών των αποβλήτων (έλαια, οχήματα, κλπ.).

3. Ιστορικά αποθηκευμένα απόβλητα

Ο προτεινόμενος τρόπος διαχείρισης των ιστορικά αποθηκευμένων αποβλήτων δεν συνεκτιμά ολοκληρωμένα τα πραγματικά δεδομένα σχετικά με τη δυνατότητα διαχείρισης των ρευμάτων αποβλήτων από τους παραγωγούς τους, τα σημεία παραγωγής, τις πρακτικές δυνατότητες εξαγωγής τους ή διαχείρισής τους εντός της χώρας και τους οικονομικούς πόρους που απαιτούνται εντός των χρονικών ορίων που τίθενται. Πιστεύουμε ότι η πρόταση για την επίλυση του προβλήματος των ιστορικά αποθηκευμένων αποβλήτων θα ήταν **επιχειρησιακά και λειτουργικά αποτελεσματικότερη αν είχε πραγματοποιηθεί - περιορισμένη έστω- διαβούλευση με τους κυρίως εμπλεκόμενους**, δηλαδή τις επιχειρήσεις που καλούνται να δώσουν λύση εντός του αυστηρού χρονοδιαγράμματος που τίθεται. Σύμφωνα με το ΕΣΔΕΑ οι αναγκαίες υποδομές, σε εθνικό επίπεδο, θα ολοκληρωθούν μέχρι το 2020, εκτιμάται ότι το χρονικό περιθώριο αυτό θα πρέπει να προβλεφθεί να μπορεί να αξιοποιηθεί από τις επιχειρήσεις που έχουν ιστορικά αποθηκευμένα απόβλητα με αντίστοιχη παράταση του χρόνου διαχείρισης. Συμπληρωματικά σημειώνεται ότι ενώ γίνεται αναφορά ότι για το χρονοδιάγραμμα

διαχείρισης των ιστορικά αποθηκευμένων αποβλήτων θα ληφθούν υπόψη κριτήρια όπως κυρίως η επικινδυνότητα και η ποσότητα, δεν αποσαφηνίζεται τι ακριβώς σημαίνει αυτό.

Θεωρούμε ότι το ΕΣΔΕΑ θα μπορούσε να είναι μία σημαντική ευκαιρία να ξεπεραστεί η διαχρονική αδράνεια της Ελληνικής Πολιτείας να συμβάλει στην εφαρμογή ορθολογικής και τεχνοοικονομικά βιώσιμης διαχείρισης συγκεκριμένων ρευμάτων εκ των παραγόμενων ΒΕΑ, γεγονός που αναγνωρίζεται μεν αλλά δεν τίθενται οι βάσεις για να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά.

Στο ΕΣΔΕΑ αναφέρεται ότι η μεγαλύτερη ποσότητα των δηλωμένων, μέσω των ΕΕΠΑ, αποθηκευμένων αποβλήτων (59%) αφορά στον κωδικό ΕΚΑ 10 02 07* (στερεά απόβλητα από την επεξεργασία αερίων που περιέχουν επικίνδυνες ουσίες). Το παραπάνω απόβλητο προέρχεται κατά κύριο λόγο από την δευτερογενή παραγωγή χάλυβα η οποία λαμβάνει χώρα σε πέντε βιομηχανικές εγκαταστάσεις. Το απόβλητο αυτό παραμένει συσσωρευμένο εντός των βιομηχανικών γηπέδων των εταιρειών. Ο λόγος συσσώρευσης είναι η έλλειψη μόνιμης, οικονομικά βιώσιμης και περιβαλλοντικά ασφαλούς λύσης.

Παρά τις προσπάθειες όλων των πλευρών στην επίλυση του προβλήματος, η χώρα μας παραμένει χωρίς τις βασικές υποδομές (εγκαταστάσεις ανάκτησης ή/και διάθεσης επικινδύνων αποβλήτων) που υπάρχουν στη συντριπτική πλειοψηφία των υπολοίπων χωρών της Ε.Ε., υποδομές οι οποίες επιτρέπουν την αξιοποίηση και τη διάθεση του εν λόγω αποβλήτου σε ανταγωνιστικές τιμές διασφαλίζοντας έτσι τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων και των θέσεων εργασίας.

Πιο συγκεκριμένα, το ΕΣΔΕΑ σε συμφωνία με τον ΕΣΔΑ, στους γενικούς στόχους (Κεφ 3), προδιαγράφει ως «ορθολογική διαχείριση των «ιστορικά» αποθηκευμένων Ε.Α.» τον προγραμματισμό της απομάκρυνσης αυτών, εντός 2 ετών, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου που θα απαιτηθεί για την έγκριση των σχεδίων.

Ρεαλιστικοί περιορισμοί ωστόσο που πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι :

- √ Η εύρεση αποδεκτών και η διαθέσιμη δυναμικότητά τους, με βάση την αρχή της εγγύτητας,
- √ Στην περίπτωση των εξαγωγών, οι χρονικοί περιορισμοί για την αδειοδότηση αλλά και οι δυνατότητες συσκευασίας, φόρτωσης και αποστολής του υλικού με ασφάλεια, ώστε να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος πρόκλησης οποιουδήποτε ατυχήματος με επίπτωση είτε στο περιβάλλον, είτε στην υγεία ή την ασφάλεια των εμπλεκόμενων μερών.
- √ Σύμφωνα με τους δημοσιευμένους ισολογισμούς των Χαλυβουργιών, οι συσσωρευμένες ζημίες του κλάδου, που έχει πληγεί λόγω της κρίσης, κατά την εξαετία 2008-2013 ανήλθαν σε 800 εκατ. ευρώ. Η καταγραφή σημαντικών ζημιών συνεχίζεται, με αποτέλεσμα οι συνολικές ζημίες στον κλάδο να έχουν ήδη ξεπεράσει το ένα δις ευρώ, γεγονός που καθιστά αδύνατη την εκταμίευση των

απαραίτητων πόρων σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα (εντός της επόμενης 2ετίας).

Για τους παραπάνω λόγους **προτείνεται η εκπόνηση ειδικού διαχειριστικού σχεδίου των ιστορικά αποθηκευμένων ποσοτήτων σκόνης ηλεκτρικού κλιβάνου των Χαλυβουργιών.**

Στο σχέδιο πρέπει να προβλέπεται :

- √ παράταση της διαχείρισης των «ιστορικά» αποθηκευμένων αποβλήτων τουλάχιστον μέχρι τέλους 2020, ή μέχρι την ολοκλήρωση των υποδομών που αναφέρονται στις προτεινόμενες δράσεις δεδομένου ότι η εξαγωγή των αποβλήτων δεν μπορεί να αποτελεί μία οικονομικά βιώσιμη λύση για μεγάλες ποσότητες αποβλήτων
- √ χρονοδιάγραμμα ενεργειών για χωροθέτηση και κατασκευή ΧΥΤΕΑ στις περιοχές σημαντικής συγκέντρωσης ιστορικά αποθηκευμένων αποβλήτων (Αττική, Μαγνησία, κ.λπ.) μέχρι το τέλος του 2018 κατά προτεραιότητα αξιοποίηση εξαντλημένων ορυχείων μεταλλευμάτων και ανενεργών λατομείων αδρανών, όπου, υπό τις κατάλληλες προϋποθέσεις, το απόβλητο μπορεί να συμβάλλει στην αποκατάσταση τοπίου.

Η λύση αυτή είναι σε συμφωνία:

- √ με τη στρατηγική του ΕΣΔΕΑ, για «δημιουργία προϋποθέσεων για αποτροπή εξαγωγής αποβλήτων, καθώς αυτό συνεπάγεται απώλεια πόρων» (σελ. 12),
- √ την ειδικότερη στρατηγική για τα ΒΕΑ: «δημιουργία υποδομών από την Πολιτεία και σε εφαρμογή της αρχής ο ρυπαίνων πληρώνει» και την «επιδίωξη αυτάρκειας της χώρας σε δίκτυο διάθεσης ΒΕΑ».

4. Ρυπασμένοι χώροι

Αναφορικά με την καταγραφή ρυπασμένων χώρων και την προτεινόμενη λύση εξυγίανσης, είναι απολύτως απαραίτητο να συμπληρωθεί με τις παρακάτω πληροφορίες:

- Πρέπει να αποσαφηνιστεί πως θα υλοποιηθεί η εξυγίανση των χώρων που θα καταγραφούν, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν οι κατάλληλες υποδομές στη χώρα μας (όπως π.χ. ΧΥΤΕΑ για τη διάθεση των ρυπασμένων εδαφών). Η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι η συντριπτική πλειοψηφία ρυπασμένων εδαφών και υπεδάφους οδηγούνται σε ΧΥΤΕΑ (σε αντίθεση με τη ρύπανση των υπογείων υδάτων όπου η απορρύπανση γίνεται in situ). Επισημαίνεται ότι η τυχόν εξαγωγή των ρυπασμένων εδαφών σε ΧΥΤΕΑ εκτός Ελλάδας θα ήταν οικονομικά απαγορευτική για οποιοδήποτε φορέα, ιδιωτικό ή δημόσιο.
- Πρέπει να αποσαφηνιστούν τα κριτήρια εξυγίανσης, πριν αποφασιστεί οποιαδήποτε δράση αποκατάστασης. Για τα κριτήρια εξυγίανσης θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το επίπεδο βάσης (baseline level), όπου αυτό είναι διαθέσιμο, ή

διαφορετικά να υπολογιστεί χρησιμοποιώντας την εμπειρία με βάση τη διεθνή βιβλιογραφία.

- Πρέπει να θεσμοθετηθούν όρια ποιότητας για το έδαφος και για τα υπόγεια ύδατα σε εθνικό επίπεδο λαμβάνοντας υπόψη σημαντικές παραμέτρους (όπως π.χ. χρήσεις γης, χρήση υπογείων υδάτων, κ.λπ.).

5. Επεξεργασία αποβλήτων

Η χρήση δευτερογενών καυσίμων (συν-επεξεργασία στη τσιμεντοβιομηχανία) σύμφωνα με τις διατάξεις της ευρωπαϊκής Οδηγίας 2010/75/ΕΕ και σύμφωνα με το Παράρτημα II της Οδηγίας Πλαίσιο για τα απόβλητα 2008/98/ΕΕ αποτελεί μέθοδο ανάκτησης ενέργειας και υλικών (R) αφού η ενέργεια των υλικών αξιοποιείται πλήρως στη παραγωγή κλίνκερ και το ανόργανο μέρος τους ανακυκλώνεται πλήρως στο προϊόν.

Επιπρόσθετα, δεν γίνεται καμία αναφορά για την ύπαρξη του υφιστάμενου δικτύου ανάκτησης που είναι η τσιμεντοβιομηχανία, εν αντιθέσει με το γεγονός ότι στην παράγραφο 4.1.4.3. «Δίκτυα Διάθεσης (D), γίνεται αναφορά στον αποτεφρωτήρα ΕΑΥΜ και στην αξιοποίησή του. Σχετικώς προτείνεται δε, στο τέλος της σελίδας 80 (Δίκτυα ανάκτησης R), η προσθήκη «...συμπεριλαμβανομένων των διαθέσιμων υποδομών της βιομηχανίας π.χ. τσιμεντοβιομηχανία».

Αναφορικά με τα δίκτυα διάθεσης (D) (Παράγραφος 4.1.4.3 – Σελ. 82) αναφέρεται ότι: «...και (β) την αξιοποίηση εν λειτουργία εγκαταστάσεων, όπως ο αποτεφρωτήρας ΕΑΥΜ, η τσιμεντοβιομηχανία κ.α., για την τελική διάθεση των οργανικών ΒΕΑ, εφαρμόζοντας τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές».

Όπως αναφέρθηκε προηγούμενα, σύμφωνα με την Εθνική και Κοινοτική νομοθεσία, η χρήση δευτερογενών καυσίμων (συν-επεξεργασία στη τσιμεντοβιομηχανία) αποτελεί μέθοδο ανάκτησης ενέργειας και υλικών (R) αφού η ενέργεια των υλικών αξιοποιείται πλήρως στη παραγωγή κλίνκερ και το ανόργανο μέρος τους ανακυκλώνεται πλήρως στο προϊόν. Ως εκ τούτου η αναφορά της τσιμεντοβιομηχανίας ως εγκατάσταση τελικής διάθεσης οργανικών ΒΕΑ είναι λανθασμένη και προτείνεται η διόρθωση της εν λόγω παραγράφου.

6. Χώροι διάθεσης επικίνδυνων αποβλήτων (ΧΥΤΕΑ)

Η αναφορά στους υπάρχοντες ιδιωτικούς ΧΥΤΕΑ ως πιθανή λύση και για άλλα επικίνδυνα απόβλητα δεν αποτελεί σοβαρή προοπτική, δεδομένου ότι –αν και έχει αναφερθεί και στο παρελθόν- δεν έχει διαπιστωθεί το αντίστοιχο ενδιαφέρον από τους ιδιώτες ιδιοκτήτες των εν λόγω ΧΥΤΕΑ. Σε κάθε περίπτωση, η τροποποίηση/συμπλήρωση των ΑΕΠΟ προϋποθέτει το αντίστοιχο ενδιαφέρον από την πλευρά του φορέα – ιδιοκτήτη, το οποίο δεν διαφαίνεται με τα σημερινά δεδομένα. Στην τροποποίηση αυτή, εάν και εφόσον γίνει, πρέπει να

καθορίζονται οι κωδικοί ΕΚΑ, οι ποσότητες και οι προτεραιότητες διάθεσης Ε.Α. στους ΧΥΤΕΑ αυτούς, με συγκεκριμένα κριτήρια.

Δεν γίνεται κατανοητό πώς θα δρομολογηθεί η δράση III.8 για την κατασκευή ΧΥΤΕΑ. Δεν αποσαφηνίζεται ποιος θα αναλάβει την εξαιρετικά δύσκολη, κοινωνικά ευαίσθητη αποστολή της χωροθέτησης ΧΥΤΕΑ. Αναφέρεται ως άμεση προτεραιότητα, η κατασκευή περιφερειακού ή διαπεριφερειακού επιπέδου ΧΥΤΕΑ συνολικής δυναμικότητας 70 χιλ. τόνων επικίνδυνων βιομηχανικών αποβλήτων ετησίως αλλά δεν είναι σαφές ποιες θα είναι αυτές οι ενέργειες, ποιος θα τις υλοποιήσει, και αν η δυναμικότητα (η οποία δεν τεκμηριώνεται), αναφέρεται στο σύνολο των ΧΥΤΕΑ που αναφέρονται ή σε έναν Εθνικό ΧΥΤΕΑ. Αναφορικά με τις βασικές ενέργειες για την κατασκευή ΧΥΤΕΑ, θα πρέπει επίσης να αποσαφηνιστεί, τι σημαίνει η αναφορά στον «οριστικό καθορισμό» των ΧΥΤ για ΒΕΑ με «απόφαση της κεντρικής διοίκησης». Τέλος θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι είναι πιθανό να υπάρξει ανάγκη για ΧΥΤΕΑ μεγαλύτερης συνολικά δυναμικότητας από την αναφερόμενη αφενός για να διατεθούν τα ιστορικά αποθηκευμένα ΒΕΑ και αφετέρου διότι για διάφορους λόγους μπορεί για αρκετά έτη να υπάρξει μεγαλύτερη ποσότητα που θα παραμένει για τελική διάθεση σε ΧΥΤΕΑ (όπως π.χ. η διάθεση ρυπασμένων εδαφών).

7. Συμβατότητα ΕΣΔΕΑ με άλλους σχεδιασμούς

Γίνεται αναφορά στην εναρμόνιση του ΕΣΔΕΑ με τον Εθνικό χωροταξικό σχεδιασμό χωρίς όμως να γίνεται οποιαδήποτε αναφορά πώς ακριβώς θα επιτευχθεί αυτό. Η εναρμόνιση αυτή θα προαπαιτούσε π.χ. την επιλογή τουλάχιστον των καταρχάς κατάλληλων θέσεων (αν όχι απολύτως καθορισμένων σημείων, όπως θα ήταν το βέλτιστο) για την κατασκευή των υποδομών διαχείρισης και την ενσωμάτωσή των θέσεων αυτών στον εθνικό αλλά και στον περιφερειακό χωροταξικό Σχεδιασμό.

Επιπρόσθετα, δεν γίνεται οποιαδήποτε αναφορά στην εναρμόνιση του ΕΣΔΕΑ με τα ΠΕΣΔΑ. Είναι εξαιρετικά σημαντικό να υπάρχει πλήρης εναρμόνιση ώστε η ανάπτυξη των υποδομών διαχείρισης να έχουν προβλεφθεί στο αντίστοιχο ΠΕΣΔΑ (και στη σχετική ΣΜΠΕ του ΠΕΣΔΑ) διότι διαφορετικά κινδυνεύει το οποιοδήποτε έργο να κριθεί μη συμβατό και ως εκ τούτου να ακυρωθεί σε τυχόν προσβολή του.

8. Περιβαλλοντική αδειοδότηση

Στις ειδικές δράσεις για την προώθηση της συνέργειας μεταξύ των βιομηχανικών κλάδων, θα πρέπει να προστεθεί ειδική νομική ρύθμιση, ώστε να διευκολύνεται αφ' ενός η πιλοτική δοκιμή και αφ' ετέρου, η αδειοδότηση των αποδεκτών των βιομηχανικών αποβλήτων από άλλο κλάδο, με διαδικασίες απλής τροποποίησης ΑΕΠΟ και όχι διαδικασίας εκ νέου κατάθεσης ΜΠΕ η οποία είναι εξαιρετικά χρονοβόρα και καθιστά το σύνολο της συνέργειας ανέφικτη.

Αναφορικά με την τροποποίηση – συμπλήρωση περιβαλλοντικών όρων υφιστάμενων εγκαταστάσεων και υλοποίηση τυχόν σχετικών απαιτούμενων έργων σε αυτές, προκειμένου να μπορούν να (συν)αποτεφρώνουν επικίνδυνα απόβλητα (π.χ. αποτεφρωτήρες επικινδύνων αποβλήτων υγειονομικών μονάδων και ζωικών υποπροϊόντων, τσιμεντοβιομηχανία), (Σελίδα 109, Α/Α ΙΙ6), λόγω του ότι δεν τονίζεται η προτεραιότητα στις εργασίες ανακύκλωσης ή ανάκτησης (εργασίες R) έναντι της διάθεσης, προτείνεται να διαμορφωθεί ως εξής: «Σε κάθε περίπτωση οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις θα πρέπει να έχουν σχεδιαστεί και να διαθέτουν τις κατάλληλες προδιαγραφές για να δύνανται να συναποτεφρώνουν και να αποτεφρώνουν επικίνδυνα απόβλητα σύμφωνα με την ευρωπαϊκή Οδηγία 2010/75/ΕΕ περί βιομηχανικών εκπομπών. Επίσης προτεραιότητα δίνεται πάντα στις εργασίες ανακύκλωσης, ανάκτησης, και τέλος της απλής αποτέφρωσης ή διάθεσης».

Αναφορικά με την τροποποίηση – συμπλήρωση περιβαλλοντικών όρων των υφιστάμενων ιδιωτικών ΧΥΤΕΑ και υλοποίηση σχετικών απαιτούμενων έργων σε αυτούς, όπου είναι αναγκαίο, προκειμένου να μπορούν να δέχονται επικίνδυνα απόβλητα που προέρχονται από τρίτους, (Σελίδα 111, Α/Α ΙΙΙ.7), προτείνεται: «Τροποποίηση – συμπλήρωση περιβαλλοντικών όρων των υφιστάμενων ιδιωτικών ΧΥΤΕΑ και υλοποίηση σχετικών απαιτούμενων έργων σε αυτούς, όπου είναι αναγκαίο, προκειμένου να μπορούν να δέχονται επικίνδυνα απόβλητα που προέρχονται από τρίτους. Τα ανωτέρω ισχύουν εφόσον η χωρητικότητά του δεν επηρεάζει την διάρκεια ζωής του έργου που εξυπηρετεί σήμερα και εφ' όσον υπάρχει το σχετικό ενδιαφέρον από την πλευρά του φορέα -ιδιοκτήτη».

9. Διαχείριση Απόβλητων Λιπαντικών Ελαίων

Για τη διασφάλιση του περιβάλλοντος και την βιωσιμότητα των ορθολογικών και νόμιμων λύσεων διαχείρισης των Απόβλητων Ελαίων είναι απαραίτητη η σύνταξη πρότυπων περιβαλλοντικών δεσμεύσεων, η **πρότυπη αδειοδότηση** και ο **καθορισμός ελάχιστων τεχνικών προδιαγραφών** σε όλο τον κύκλο διαχείρισης των αποβλήτων αυτών (παραγωγή, συλλογή και μεταφορά, αξιοποίηση):

- Προδιαγραφές συλλογής και μεταφοράς (πχ. ADR). Ο σχεδιασμός πρέπει να λάβει υπόψη του ότι σήμερα νόμιμοι και μη συλλέκτες, ουσιαστικά δεν υποχρεώνονται σε κάποια προδιαγραφή. Για παράδειγμα, τα ΑΛΕ - αν και επικίνδυνα απόβλητα - διακινούνται σήμερα χωρίς απαίτηση ADR (πχ. κλάση 9, UN 3082 «περιβαλλοντικά επικίνδυνα υγρά»).
- Να οριστούν οι ελάχιστες προδιαγραφές αναγεννημένων λιπαντικών, έτσι ώστε να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του άρθρου 11, σημεία 17 και 18, (ορισμοί) του ν. 4042/2012. αλλά και του άρθρου 5 παρ. 2.2 εδαφ. δ ,του ΠΔ 82/2004, περί εναλλακτικής διαχείρισης των αποβλήτων λιπαντικών ελαίων. Επίσης, είναι απαραίτητο να καθοριστούν οι ελάχιστες απαιτήσεις για την διάθεση των υγρών αποβλήτων των διεργασιών R9. Σήμερα, η αδειοδότηση τέτοιων μονάδων παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία απαιτήσεων και ελεγχόμενων ρύπων. Το αποτέλεσμα είναι να καταγράφονται μονάδες

που σύμφωνα με την αδειοδότησή τους δεν έχουν υγρά απόβλητα ή καταφέρνουν να τα εξαφανίζουν με αέναη επαναχρησιμοποίηση.

- Η πρότυπη αδειοδότηση πρέπει να βασίζεται και σε ισοζύγια μάζας τόσο εισερχόμενων αποβλήτων και παραγόμενων ρευμάτων (Βασικά λάδια και υποπροϊόντα) όσο και βοηθητικών υλών (πχ. νερού) με στόχο την απλούστευση και αποτελεσματικότητα των περιβαλλοντικών ελέγχων και την καταπολέμηση της παρανομίας.

Εφαρμογή κινήτρων για την χρήση των αναγεννημένων λιπαντικών (πέραν της άρσης αναιτιολόγητων περιορισμών).

Στο πλαίσιο της Κοινοτικής ανακοίνωσης “*Public procurement for a better environment*” (COM (2008) 400, published on 16 July 2008) και του Άρθρου 18 του Εθνικού Νόμου 3855 (ΦΕΚ 95/23.6.2010), για τη χάραξη Εθνικής Πολιτικής και την εκπόνηση Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την προώθηση των Πράσινων Δημοσίων Συμβάσεων (ΠΔΣ), είναι αναγκαία η λήψη μέτρων για τον εκσυγχρονισμό της πολιτικής Δημοσίων συμβάσεων και τη θέσπιση υποχρεωτικών περιβαλλοντικών κριτηρίων για προϊόντα και υπηρεσίες. Με τις **Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις**, ο δημόσιος τομέας δύναται να προμηθεύεται προϊόντα, υπηρεσίες ή εργασίες, λαμβάνοντας υπόψη περιβαλλοντικές παραμέτρους κατά τη διεργασία σύναψης συμβάσεων. Η καταπολέμηση φαινομένων αποκλεισμού ανακυκλωμένων προϊόντων και η υιοθέτηση περιβαλλοντικών κριτηρίων στη διαδικασία σύνταξης προκηρύξεων και διαγωνισμών, ως τεχνικές προδιαγραφές ή/και κριτήρια ανάθεσης μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη βιώσιμη ανάπτυξη (εξοικονόμηση φυσικών πόρων και πρώτων υλών, μείωση εκπομπών CO₂ προς όφελος της κλιματικής αλλαγής κτλ). Επιπλέον με την προώθηση των οικολογικών συμβάσεων, οι δημόσιες αρχές μπορούν να παρέχουν στη βιομηχανία πραγματικά κίνητρα για την ανάπτυξη οικολογικών τεχνολογιών. Δεδομένου ότι τα οικολογικότερα προϊόντα ορίζονται με βάση τον κύκλο ζωής, η ενσωμάτωσή τους στις αγορές δύναται να επιβεβαιώσει προοπτικές για οικονομικά συμφέρουσες ΠΔΣ.

Σημερινό αρνητικό παράδειγμα αποτελεί ο εξ' ορισμού κι όχι βάσει προδιαγραφών αποκλεισμός αναγεννημένων λιπαντικών από διαγωνισμούς. Αντίθετα, τα αναγεννημένα λιπαντικά αποτελούν εξαιρετικό παράδειγμα για πράσινες δημόσιες προμήθειες στον τομέα μεταφοράς, ο οποίος αποτελεί πεδίο ενεργειακής κατανάλωσης με τις μεγαλύτερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Οι ΠΔΣ μπορούν να συμπεριλάβουν πλήθος μέτρων όπως η προμήθεια αναγεννημένων λιπαντικών ελαίων (πχ. προμήθεια οχημάτων με χαμηλές εκπομπές, προμήθεια οχημάτων με δυνατότητα χρήσης ανανεώσιμης ενέργειας, μείωση της κατανάλωσης καυσίμων με χρήση λιπαντικών χαμηλού ιξώδους και ελαστικών χαμηλής αντίστασης κύλισης, κλπ.).

Τέλος, θα πρέπει να ενταχθεί στις στρατηγικές ενίσχυσης της χρήσης αναγεννημένων λιπαντικών η υιοθέτηση συστήματος παροχής οικονομικών κινήτρων για την χρήση τους, έτσι ώστε να είναι δυνατή η ανάπτυξη της «αγοράς» τους πέραν των Πράσινων Δημοσίων Συμβάσεων.

Αναθεώρηση εκτίμησης ποσοτήτων, και στόχοι συλλογής και αναγέννησης για το 2015-2020

Προκειμένου να υπολογιστούν οι ετήσιοι στόχοι συλλογής και αναγέννησης των ΑΛΕ λαμβάνονται υπ' όψιν τα παρακάτω δεδομένα :

- I. Οι ετήσιες ποσότητες των λιπαντικών ελαίων που τοποθετούν στην αγορά οι υπόχρεοι διαχειριστές, βάσει των δηλώσεών τους.
- II. Το ποσοστό παραγωγής Αποβλήτων Λιπαντικών Ελαίων (ΑΛΕ) επί των ποσοτήτων λιπαντικών ελαίων που διατίθενται στην αγορά (εκτιμάται από το ΣΕΔ βάσει του εγκεκριμένου επιχειρησιακού του σχεδίου, σε 60%).
- III. Τα εκ της νομοθεσίας ποσοστά – όρια , τα οποία είναι για την συλλογή ΑΛΕ κατ' ελάχιστο 70% και για την αναγέννηση ΑΛΕ κατ' ελάχιστο 80%.

Για τις εκτιμώμενες από το ΥΠΕΝ καταναλώσεις λιπαντικών και την εκ τούτων παραγωγή αποβλήτων ελαίων για τα 2010 και 2011, αλλά και η εξέλιξη παραγωγής ΑΕ για τα έτη 2015-2020 δεν είναι δυνατόν να υπάρξει τεκμηρίωση για τους παρακάτω λόγους:

- ✓ Οι εκτιμήσεις στηρίζονται σε κλαδική μελέτη (ICAP), χωρίς να υπάρχει κάποια σαφής και έγκυρη πηγή καταγραφής των μέχρι στιγμής δεδομένων (πχ. ΕΣΥΕ) αναφορικά με τις καταναλώσεις λιπαντικών στην Ελληνική Επικράτεια.
- ✓ Δεν υπάρχει μέχρι στιγμής ολοκληρωμένη καταγραφή των υπόχρεων διαχειριστών λιπαντικών με αποτέλεσμα να υπάρχει αριθμός εταιρειών οι οποίες δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους απέναντι στην νομοθεσία περί εναλλακτικής διαχείρισης λιπαντικών ελαίων. Η έναρξη λειτουργίας του μητρώου παραγωγών (ΕΜΠΑ) κινείται προς την σωστή κατεύθυνση για τον εντοπισμό τέτοιων εταιρειών, πρέπει όμως να ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατόν ώστε να καταδειχθεί το πραγματικό μέγεθος της αγοράς λιπαντικών.
- ✓ Δεν έχουν ολοκληρωθεί οι έλεγχοι ορθότητας δηλώσεων υπόχρεων διαχειριστών οι οποίοι έχουν ξεκινήσει από τον ΕΟΑΝ.

Ανακεφαλαιώνοντας, για την επίτευξη των παραπάνω στόχων απαιτείται η λήψη περαιτέρω μέτρων στο πλαίσιο της εφαρμογής της εναλλακτικής διαχείρισης των ΑΛΕ και ειδικότερα:

1. Εντατικοποίηση της διενέργειας ελέγχων των δηλώσεων των Υπόχρεων Διαχειριστών από τις αρμόδιες αρχές και βάσει συμβάσεων, από το ΣΕΔ (για το τελευταίο θα πρέπει να δοθεί η σχετική δυνατότητα από τον ΕΟΑΝ).
2. Έλεγχος των Υπόχρεων Διαχειριστών που δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις των έναντι της νομοθεσίας και δεν έχουν ενταχθεί στο ΣΕΔ.
3. Έλεγχοι ορθής λειτουργίας όλων των φάσεων διαχείρισης (συλλογής - μεταφοράς - προσωρινής αποθήκευσης και αξιοποίησης) από τις αρμόδιες αρχές αλλά και από το ΣΕΔ.

4. Εφαρμογή του διαχωρισμού των ΑΛΕ από τα λουπά πετρελαιοειδή στις λιμενικές εγκαταστάσεις έτσι ώστε τα ΑΛΕ των πλοίων να διαχειρίζονται μέσω του ΣΕΔ, σύμφωνα με την σχετική νομοθεσία. Έχει υποβληθεί πλήρες σχέδιο διαχείρισης τόσο στο ΥΠΕΝ/ΕΟΑΝ, όσο και σε φορείς διαχείρισης λιμένων, χωρίς όμως να έχει προχωρήσει η υλοποίησή του.
5. Θα πρέπει τέλος, να προσδιορισθεί νομοθετικά ποσοστό απόδοσης αποβλήτων λιπαντικών ελαίων από τα σημεία συλλογής σε σχέση με τις ποσότητες λιπαντικών οι οποίες έχουν διατεθεί ή αγοραστεί κατά περιπτώσεων.

Η επίτευξη των στόχων ή μη για το ΣΕΔ τεκμαίρεται βάσει των δηλώσεων των υπόχρεων διαχειριστών προς αυτό. Σε κάθε περίπτωση το Ε.Μ.ΠΑ. θα καταδείξει την επίτευξη του στόχου ή όχι.

Καταλυτικό δε ρόλο θα παίξει η λειτουργία του Μητρώου Παραγωγών Αποβλήτων.

Για το (4) θα πρέπει να συνεχιστούν οι από κοινού προσπάθειες από το ΥΠΕΝ, τον ΕΟΑΝ, το ΥΕΝ και το ΣΕΔ, ώστε να εφαρμοστεί η νομοθεσία για την διαχείριση των ΑΛΕ στους φορείς διαχείρισης λιμένων.

Αλλαγή περιεχομένου ΠΔ, αλλά όχι αλλαγή της νομικής μορφής του (να παραμείνει ΠΔ)

Είναι προφανές ότι 11 και πλέον χρόνια μετά την εφαρμογή των ΠΔ που διέπουν την εναλλακτική διαχείριση των άλλων προϊόντων, υπάρχει ανάγκη αναθεώρησης και εκσυγχρονισμού του περιεχομένου τους. Στην περίπτωση των ΑΛΕ το σχετικό ΠΔ είναι το ΠΔ 82/2004. Πέραν όμως της αναγκαιότητας αναθεώρησης και εκσυγχρονισμού πιστεύουμε ότι ο κορμός του (στοχοθεσία, αρχές λειτουργίας ΣΕΔ, ρόλος εμπλεκόμενων στην διαχείριση) πρέπει να παραμείνει ως ΠΔ, λόγω του αυξημένου κύρους του. Θα πρέπει μάλιστα να ενταχθεί στην αναθεώρηση του και η δυνατότητα ελεγκτικού χαρακτήρα του ΣΕΔ, σε συνεργασία με τις κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές. Επιμέρους θέματα, όπως Έντυπα Αναγνώρισης θα μπορούσαν να καλυφθούν με ΚΥΑ.

Τέλος προτείνονται αλλαγές στην παράγραφο 4.4.3.1. Δίκτυα Συλλογής και συγκεκριμένα στις προτάσεις:

- «Η μεταφορά από τα παραπάνω σημεία συλλογής θα πραγματοποιείται από αδειοδοτημένους συλλέκτες ΑΕ, συνεργαζόμενους με το ΣΕΔ των ΑΕ και με χρήση κατάλληλων οχημάτων (**βυτίων**) για τη μεταφορά».
- «Τα ΑΕ θα οδηγούνται σε κέντρα συλλογής ή άλλες αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις αποθήκευσης μέσω των οποίων θα οδηγούνται τελικά στις εγκαταστάσεις αναγέννησης. Η μεταφορά προς τις μονάδες αναγέννησης μπορεί να γίνεται και απ' ευθείας από τα σημεία συλλογής. Στα Κέντρα συλλογής γίνεται ταυτοποίηση και ποσοτικός έλεγχος, δεν επιτρέπεται όμως να γίνει καμιά προεπεξεργασία».

10. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ΕΣΔΕΑ

Δεδομένου ότι το ΕΣΔΕΑ έχει χρονικό ορίζοντα το 2020, είναι απαραίτητο να υπάρχει πιο συγκεκριμένος προσδιορισμός της βραχυπρόθεσμης και μεσοπρόθεσμης ιεράρχησης των δράσεων. Θεωρούμε εφικτή την χωροθέτηση ΧΥΤΕΑ εντός του 2016, αλλά όχι και την δημιουργία, όπως αναφέρεται στην σελίδα 81.

Στη σελίδα 9, 2η παράγραφος, αναφέρεται ότι θα γίνει ενδιάμεση αξιολόγηση σε τρία χρόνια. Αυτό σημαίνει ότι, το 2019 θα γίνει η αξιολόγηση και η ουσιαστική ισχύς του θα είναι μέχρι το 2020. Προσθέτως και σε άλλα σημεία του κειμένου του ΕΣΔΕΑ γίνεται αναφορά στο έτος 2015 (πχ κεφάλαιο 3-ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΣΔΕΑ- όπου τίθενται στόχοι εντός του έτους 2015), ενώ η έκδοση του ΕΣΔΕΑ αναμένεται εντός του 2016! Είναι σαφές ότι χρειάζεται επικαιροποίηση των στοιχείων αυτών.

Δεν καθορίζονται οι ενέργειες που πρέπει να υλοποιήσει η Κεντρική Διοίκηση, ώστε να παρέχει λύση σε περίπτωση καθυστέρησης υλοποίησης από τα υπόλοιπα επίπεδα Διοίκησης.

Τέλος, όπως έχει ήδη αναφερθεί σε ξεχωριστή ενότητα, θα θέλαμε να εκφράσουμε τη βαθιά μας ανησυχία για την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της διαχείρισης των ιστορικά αποθηκευμένων Ε.Α. το τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2018 (όπως αναφέρεται στο ΕΣΔΕΑ), δηλαδή σχεδόν σε 2 χρόνια από σήμερα. Η υλοποίηση του προγράμματος/σχεδίου μέχρι την προαναφερόμενη ημερομηνία θεωρείται εντελώς ανέφικτη.

11. Γενικές παρατηρήσεις

- Για τη σύνταξη του ΕΣΔΕΑ, δεν φαίνεται να έχουν ληφθεί επαρκώς υπόψη εξειδικευμένες μελέτες σε Κοινοτικό επίπεδο, όπως η μελέτη «Study to improve hazardous waste management based on an assessment of Member States' performance (2015)»
http://ec.europa.eu/environment/waste/studies/pdf/hazardous%20waste%20management/SR%203%20Final%20Report%20HW%20management_FIN%20REV%204.pdf η οποία περιέχει εξαιρετικά σημαντικές πληροφορίες και παρουσιάζει τα κενά πληροφοριών και υποδομών μεταξύ της Ελλάδας και άλλων Κ-Μ.
- Το Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων (ΗΜΑ) υλοποιείται με ευθύνη και πόρους του Συνδέσμου και Επιχειρήσεων Βιομηχανιών Ανακύκλωσης και Ενεργειακής Αξιοποίησης (ΣΕΠΑΝ) σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΕΝ και όχι από το ΥΠΕΝ/ΕΟΑΝ όπως αναφέρεται στο κείμενο, (λ.χ. σελ 108).
- Η κατηγορία ΕΑ εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας εκτιμούμε ότι λειτουργικά και διαχειριστικά είναι προτιμότερο να ενσωματωθεί στα ΒΕΑ.

- Οι ειδικοί στόχοι που αναφέρονται στο κεφάλαιο 3.2 πρέπει να εξειδικευτούν αφού δεν αναφέρεται πώς ακριβώς θα επιτευχθούν.
- Τα σχέδια διαχείρισης όπως αναφέρονται στο κεφ. 4, ανά κατηγορία ΕΑ είναι προτιμότερο να μην βασίζονται στους ΣΤΑΚΟΔ των δραστηριοτήτων, όπως δηλώνονται, αλλά στους κωδικούς ΕΚΑ. Μία δραστηριότητα με «βιομηχανικό» ΣΤΑΚΟΔ παράγει σωρεία ΕΑ που δεν ανήκουν στην κατηγορία των ΒΕΑ αλλά σε άλλα ρεύματα, όπως τα ειδικά ρεύματα αποβλήτων των ΣΕΔ, κλπ.
- Προτείνεται όπου αναφέρεται η λέξη «ανάκτηση» να συνοδεύεται και από παρένθεση: (εργασίες R)
- Στη Σελ. 11, 4ο bullet, να προστεθεί στο τέλος: ...και καινοτόμων τεχνολογιών, καθώς και των υφιστάμενων υποδομών, που εφαρμόζουν ΒΔΤ.
- Στη Σελ. 47 στον πίνακα "ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ" αναφέρεται λανθασμένα ότι η Αλουμίνιον της Ελλάδος κάνει τελική διάθεση τύπου D1 (εναπόθεση εντός ή επί του εδάφους) ενώ το ορθόν είναι ότι γίνεται διάθεση τύπου D5 (εναπόθεση σε ειδικά διευθετημένους χώρους υγειονομικής ταφής σε στεγανές κυψελοειδείς κατασκευές κ.λπ. όπως περιγράφεται στη σελ. 48).
- Σελίδα 63, «Πίνακας 2-40 : ΧΥΤΕΑ όπου έχουν διατεθεί αμιαντούχα απόβλητα»: Θα πρέπει να προστεθεί ο ΧΥΤΑΜ – ΜΑΒΕ / ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ/ΖΙΔΑΝΙ ΚΟΖΑΝΗΣ, με την εξής επισήμανση: Ο ΧΥΤΑΜ – (ΧΥΤ-ΑΜΙΑΝΤΟΥ) στις εγκαταστάσεις της ΜΑΒΕ στο ΖΙΔΑΝΙ ΚΟΖΑΝΗΣ, κατασκευάστηκε για τη διάθεση αποβλήτων από εργασίες αποκατάστασης μεταλλείου, όμως δύναται να επεκταθεί και για λοιπά Επικίνδυνα Απόβλητα, κατόπιν περιβαλλοντικής αδειοδότησης.
- Στη Σελ. 71, για το στόχο 2: "*Μείωση στο ελάχιστο δυνατό της συνολικής ποσότητας των ανακτήσιμων αποβλήτων που προορίζονται για διάθεση*", προτείνουμε τη διατύπωση "*Αύξηση των ποσοτήτων Επικίνδυνων Αποβλήτων που διατίθενται προς αξιοποίηση (πχ. σε βιομηχανίες)*".
- Σελ. 71, παρ. 3.1. (1): να προστεθεί στο τέλος: ...και αξιοποίηση / ανάπτυξη των υφιστάμενων υποδομών, που εφαρμόζουν ΒΔΤ.
- Στη Σελ. 103-104: πίνακας 4-25 και σχόλια στη συνέχεια. Εδώ αναγνωρίζεται ότι οι ΧΥΤΕΑ της ΔΕΗ στην Καρδιά και της Αλουμίνιον της Ελλάδος λειτουργούν για τις ανάγκες των εταιρειών που τους διαχειρίζονται, και στη συνέχεια σχολιάζει ότι "*..... όμως το ιδιαίτερο καθεστώς ιδιοκτησίας και χρήσης κάθε χώρου δεν εξασφαλίζει τη δυνατότητα γενικευμένης χρήσης τους για διάθεση αμιαντούχων αποβλήτων και από άλλες πηγές*". Προτείνουμε, ο σχολιασμός να σταματά εδώ και να διαγραφούν οι επόμενες γραμμές δηλ. από το "*Η χρήση τους για την κάλυψη των αναγκών της χώρας ... το σύνολο της χώρας*".
- Στη Σελίδα 103, Πίνακας 4-25: Χώροι κατάλληλοι για υγειονομική ταφή αποβλήτων

αμιάντου στην Ελλάδα. Στην 4η σειρά του πίνακα – στη στήλη παρατηρήσεις να συμπεριληφθεί η προσθήκη: «...με δυνατότητα επέκτασης για λοιπά Επικίνδυνα Απόβλητα».

- Στη Σελίδα 116, «Κριτήρια αποκλεισμού και εντοπισμού ευρύτερων κατάλληλων περιοχών»/Κριτήρια περιβαλλοντικής προστασίας. Προτείνεται η προσθήκη του εξής κριτηρίου: «Δεν επιτρέπεται η όμορη γειτνίαση εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων με επιχειρήσεις (βιοτεχνίες-βιομηχανίες) φαρμάκων ή/και τροφίμων και συναφών δραστηριοτήτων με την σίτιση και την παραγωγή φαρμάκων».

Ο Πρόεδρος του ΣΕΠΑΝ

Παναγιώτης Σκιαδάς